

POSUDEK Oponenta PÍSEMNE DISERTAČNÍ PRÁCE

Název práce:	HEREC V RUKOU ZVUKU
Autor práce:	Jan Čtvrtník
Studijní program:	Dramatická umění Alternativní a loutková tvorba a její teorie
Typ studijního programu:	doktorský

Vymezení cíle a jeho naplnění, aktuálnost tématu a relevance zvolené metodologie:

Jan Čtvrtník se ve své disertační práci vyrovnává s problematikou „zvukového komponentu“ specifického scénického díla. Nejde mu ale ani tak o formální účín, akustické předpoklady a technické možnosti realizace dramatického díla. Určující je pro něj význam „fenoménu zvuku“ pro formulování obsahu a bezesporu i nalézání smyslu umělecké tvorby.

Přínosné především je, že bylo možné opřít se o řadu po léta realizovaných scénických projektů. Především projektů doktoranda. Jsou přesvědčivé výchozí motivací, stávají se argumentem ověřujícím obecnější teorii. Upozorňují na rozpoznané autonomní hodnoty, které představuje a i pro tvůrce přináší „práce se zvukem“, který se už stává nositelem zásadních informací a dějů.

Osobní autorská zkušenost je přesvědčivá mezioborovými přesahy, umožňuje všimnout si a především i reagovat na tendence v aktuálních situacích „postdramatického divadla“, performancí, instalací, site-specific a dalších současných scénických projektů.

Včetně tvorby ve specifických skupinách, za podmínek lidsky i ekonomicky mimořádně komplikovaných a psychologicky náročných. Tak jak to prezentují projekty Jana Čtvrtníka, plní roli případových studií.

Logická stavba a členění práce:

Disertační práce je přehledně strukturovaná a reflektuje aktuální diskuse k principům uměleckého výzkumu (s odkazem citace k programu ÉTA: „Odlišnost uměleckého výzkumu od hlavního výzkumného diskurzu tkví zejména v tom, že uznává umělecké metody a subjektivitu jako relevantní a rovnocennou součást výzkumu a umělecké dílo jako jeho výstup.“) Tedy výzkumu „skrz umění“, který představuje získání nových poznatků vnímavou, sebereflexivní a kritickou analýzou realizovanou umělcem během a prostřednictvím jeho tvůrčích aktivit.

Úvodní, teoreticky víc pojaté kapitoly jsou přehledem současných uměleckých tendencí a nalézáním mezioborových souvislostí, tomu odpovídá i jejich formální zpracování (Hledání sebe sama, Fyziologická akustika, Psychoakustika, Hudební psychologie, Estetizace a stylizace zvuku, Zvuková dramaturgie a sound design). Pro celou práci je charakteristické, že se opírá o zkušenosti scénických projektů, platí to i o pasážích zaměřených na praktická témata, včetně prostorových a technických předpokladů a limitů (Akustika, Zvuková studia, Sluchátka a divadla, Vybraná technická řešení, Binaurální slyšení, nahrávání, mikrofon, Umělecký obraz díla a technologie....).

Vyústěním je závěrečná kapitola (Zvuk a specifické skupiny), shrnuje výsledky a zkušenosti desetiletí na sebe navozujících projektů v Neratově v Orlických horách, které zachycují „práci herce se zvukem“ ve specifických skupinách (především s lidmi s mentálním postižením).

Metodologicky vychází z autorem nastíněného pojetí - výzkumu skrz umění. Obsahuje nepřehlédnutelné etické a společenské přesahy. V mnoha případech s možností (vyhlídkou) terapeutického využití.

Odborný přínos, původnost práce a její případné využití v praxi:

Opírá se především o výsledky vlastního výzkumu – formou umělecké akce.

Přínosná je prezentováním jedinečných přístupů zvukové dramaturgie, také uplatněním současných technologií při využívání zvuku u tvorby ve specifických skupinách.

Formální úprava, rozsah, jazyková a terminologická úroveň,

informační zdroje:

Formální úprava a náležitosti práce včetně jejího rozsahu splňují dle mého požadavky kladené na disertační práci. Ocenění zaslouží odkazy na dokumentaci zachycující průběh či výsledky zmiňovaných projektů. Dalšímu využití práce by prospěly šířeji pojatá rešerše a přehled literatury k tématice práce, včetně zmiňovaných mezioborových přesahů.

Shrnutí hodnotitele:

Přes určitou fragmentárnost, práci pokládám za přínosnou, shrnuje výsledky experimentálního výzkumem, který je zároveň uměleckou akcí. Přesvědčivé je, že představuje možnosti, ale obnažuje i limity (také zvukové) tvorby ve specifických skupinách.

Otázky a náměty k diskuzi při obhajobě:

Možnosti či úskalí (nejspíš také etické) mezioborových projektů (např. využití tvorby ve specifických skupinách jako součásti terapie)?

**Doporučení práce
k obhajobě:**

Práci doporučuji k obhajobě.

**Datum vypracování
posudku: 5. května 2023**

...PhDr. Benjamin Fragner

.....

Jméno oponenta práce

.....

(datum a podpis)